KHRG Karen Human Rights Group
Documenting the voices of villagers in rural Burma

မၤလၢပှဲၤက့ၤတၢ်မၤကမၢ်တၢ်လၢအတအိၢ်ဒီးတၢ်စံၢ်ညီၢ်ဃုၢ်ဒီးတၢ်သ့ဟံးမူဒါ
လါအီးကထိဘၢၢ် ၉သီ ၂၀၁၄ နံၢ်

ဖဲလါစဲးပထုဘၢၢ် ၂၁သီ အနံၤန္ဉ်, သုးက့ (ဖ) ကညီဒီကလုာ်တၢ်ထူၢ်ဖျဲးသုးမုၢ်ဒိၢ် (KNLA) အသုးဖိ စီၤတၢ်နိ: အစိၢ်ဘၢ်တၢ်ထံၢ်နၢ်ကၢ့ၤအီၤဖဲ သူမ့ဲကျိ ပူၤ လၢအဘူးဒီ: မ့ၢ်ဝတံၢ်ဝ့ၢ် ဖဲအဝဲဘၢ်တၢ်ဖိၢ်အီၤလၢ ကိၢ်ပယီၤပဒိၢ်သုးခိးကိၢ်ဆၢ(BGF)သုးရ့ၢ်နိၢ်ဂံၢ်(၁၀၂၂)အသုးဖိဖဲလါစဲးပထုဘၢၢ်ဘ၀ဒဲသီဝံၤအလိၢ်ခံန့ၢ်လီၤ.သုးက့(ဖ)လိၢ်ခၢၢ်သး,ကညီတၢ်ထူၢ်ဖျဲးသုးမုၢ်ဒိၢ်သုးရ့ၢ်လီၤဆီအသုးရ့ၢ်ခိၢ်လၢ်မ့မၢန့ၢ်ဆီၢ်ခံဝဲကိၢ်ပယီၤသုးခိးကိၢ်ဆၢလၢအဘၢ်တၢ်ပၢဆၢနဲၢ်ကျဲအီၤလိၤလိၤလၢကိၢ်ပယီၤအသုးမုၢ်ဒိၢ်လၢကဃုၤယိထံသ့ၢ်ညါဝဲတၢ်ဂ့ၢ်အံၤန့ၢ်လီၤ.တသီဝံၤအလိၢ်ခံသုးခိးကိၢ်ဆၢအသုးဖိ(၅)ဂၤဘၢ်တၢ်ဖိၢ်အီၤခီဖျိလၢအဘၢ်ထွဲဒီးတၢ်မၤသံစီၤတၢ်နိ:တၢ်ဂ့ၢ်နၢ်ဉ်လီၤ. ကညီဂ့ၢ်ဝီခွဲးယာ်ကရ့ၢ်(KHRG)ဟ်ပနီၢ်ဝဲတၢ်ဟံးထိၢ်ဂ့ၢ်ဝီလၢဘၢ်တၢ်တီခိၢ်ရိၢ်မဲအီၤလၢကိၢ်ပယီၤသုးခိးကိၢ်ဆၢ,ပမ့ၢ်ကၢ်လၢဟီၢ်ခိၢ်ဒီဘ့ၢ်တၢ်ဘျၢသဲစးတခီအဝဲအံၤမ့ၢ်ဝဲတၢ်မၤတၢတပတိၢ်လၢအမ့ၢ်တၢ်လိၢ်ဘၢ်နီၢ်နီၢ်လၢတၢ်ကဃုၤယိထံသ့ၢ်ညါ တၢ်မၤကမၢ်သဲစးအဝဲအံၤန့ၢ်လီၤ. ဒ်လဲၢ်ဂ့ၤဒ်လဲၢ်ဂ့ၤ ဒ်သိးတၢ်တီတၢ်တြၢ်ကအိၢ်ထိၢ်အဂီၢ်တၢ်လီၢ်လၢတၢ်လဲၤကဟ်သဲစးတၢ်ဂ့ၢ်ကဲထိၢ်တ့ၢ်သးတဖၢ်ဒ်အမ့ၢ်သုးဖိလၢအမၤပယွဲကမျၢ်သ့ၢ်တဖၢ်စ့ၢ်ကီး တၢ်ဃုၤယိထံသ့ၢ်ညါတၢ်ဂ့ၢ်ဒ်အံၤ တၢ်လိၢ်မၤအီၤန့ၢ်လီၤ. ဒ်လဲၢ်ဂ့ၤဒ်လဲၢ်ဂ့ၤ, ဒ်သိးတၢ်တီတၢ်တြၢ်ကအိၢ်အဂီၢ်တခီ ဖဲသုးသ့ၢ်တဖၢ်မၤထီဒါသဲစးတၢ်ဘျၢအတၢ်ကမၢ် ဆူကမျၢ်သ့ၢ်တဖၢ်အဖီခိၢ်အခါန့ၢ်တၢ်ဃုၤယိထံသ့ၢ်ညါတၢ်ဒ်အံၤန့ၢ်တၢ်လိၢ်ဘၢ်မၤအီၤစ့ၢ်ကီးန့ၢ်လီၤ.ထဲန့ၢ်မးတၢ်မၤကမၢ်တၢ်လၢအတအိၢ်ဒီးတၢ်စံၢ်ညီၢ်နၢ်ဉ် တၢ်ကမၤလၢပှဲၤက့ၤအီၤဒီး: တၢ်သ့ဟံးမူဒါအံၤကအိၢ်ထိၢ်ဝဲလၢကိၢ်ပယီၤမုၢ်ထိၢ်ကလံၤထံးအပူၤန့ၢ်လီၤ.

လၢကိၢ်ပယီၤမုၢ်ထိၢ်ကလံၤထံးပူၤအံၤကမျၢ်သ့ၢ်တဖၢ်တူၢ်ဘၢ်တၢ်မၤပယွဲယံၢ်တ့ၢ်နံၢ်လၢအဆံတဖၢ်အဆံလံအဃိ ကညီဂ့ၢ်ဝီခွဲးယာ်ကရ့ၢ်အဲၢ်ဒီးမၢန့ၢ်ဆီၢ်ခံသုးဖိၢ်စုကဝဲၤကရ့ၢ်ကရၢခဲလၢာ် လၢကကၢ်ဆိကမိၢ်ဘၢ်ဃး: တၢ်တီတၢ်တြၢ်လၢကမျၢ်တဖၢ်အဂီၢ်နၢ်ဉ်လီၤ. ပှၤဟီၢ်ခိၢ်ဖိကိးဂၤဒဲးနၢ်ဉ်ဘၢ်တၢ်ဒီသဒၢအီၤလၢတၢ်သိၢ်တၢ်သီတၢ်ဘျၢအဖီလာ်ထဲသိးတုၤသိးလီၤ. စးထိၢ်လၢ ၂၀၁၂ တၢ်မၤတၢ်ပတုာ်တၢ်ခးန့ၢ်, ကညီဂ့ၢ်ဝီခွဲးယာ်ကရ့ၢ်မၤနီၢ်မၤဃါန့ၢ်တၢ်ဂ့ၢ်ဘၢ်ဃး: ကမျၢ်တဖၢ်ဘၢ်တၢ်မၤသံအီၤ ဖဲကိၢ်ပယီၤမုၢ်ထိၢ်ကလံၤထံးပူၤအါမး: ဒီးပှၤလၢအမၤတၢ်တဖၢ်အါတက့ၢ်မ့ၢ်ဝဲ သုးဖိၢ်စုကဝဲၤတဖၢ်လီၤ.ဖဲလါယူၤ ၂၅သီ ၂၀၁၂နံၢ်, ဖဲဒူသထူၢ်ကိၢ်ရ့ၢ်အပူၤပှၤဖုပ့ၢ်လၢအသးနံၢ်အိၢ်၅၂နံၢ်တဂၤ ဘၢ်တၢ်မၤဆါပယွဲဒီးမၤသံအီၤလၢကိၢ်ပယီၤပဒိၢ်သုးခိးကိၢ်ဆၢ(BGF)သုးရ့ၢ်(၁၀၁၄)အသုးဖိတဖၢ်ခီဖျိလၢအဝဲဘၢ်တၢ်ထံၢ်ကမၢ်အီၤလၢအမ့ၢ်ဝဲဒၢ်ကညီဒီကလုာ်စၢဖိုၢ်ကရၢ(KNU)အတၢ်မဲာ်ချံအယိန့ၢ်လီၤ. ဖဲဖၢ်အၢ်ကိၢ် ရ့ၢ်အပူၤ, ပှၤသးစၢ်ဗိာ်ခွါဖိလၢအအိၢ်ဝဲ၁ဖဒ်နံၢ်တဂၤဘၢ်တၢ်မၤသံအီၤဖဲလါမးရ့ၤ၁၁သီ ၂၀၁၃ဒီးဖံသးပှၤလၢအသးနံၢ်အိၢ်ဖ၂နံၢ်တဂၤစ့ၢ်ကီးဘၢ်တၢ်မၤသံအီၤဖဲလါမးရ့ၤ၂၇သီ ၂၀၁၃ နံၢ်အပူၤဒီးအဝဲသ့ၢ်ခံဂၤလၢာ်ဘၢ်တၢ်မၤသံအီၤလၢကိၢ်ပယီၤပဒိၢ်သုးခိးကိၢ်ဆၢသုးရ့ၢ်(၁၀၁ဖ)အသုးဖိတဖၢ်မ့ၢ်လၢအဝဲသ့ၢ်တဲဖျါဝဲလၢကိၢ်ပယီၤပဒိၢ်သုး ခိးကိၢ်ဆၢတဖၢ် ပၢ်ဃုၢ်ပၢ်ဂိၢ်လၢကသံၢ်မူၤဘ့ီးတၢ်ဂ့ၢ်အယိလီၤ. ဖဲလါယူၤ ၁၁သီ

၂၀၁၃နံ့ဉ်နှဉ်တါ်ကဲထိဉ်စု၎်ကီးအသးဖဲဖဉ်အဉ်ကီါ်ရှဉ်အပူၤလၢဟံဉ်ဖိယီဖိဒီတဖူဉ်လၢအအိဉ်ခဲလၢါ(၄)ဂၤဘဉ်တါ်မၤသံအဝဲသ့ဉ်လၢသုးဖိတဖဉ်လၢအဘဉ်တါ်တီခိဉ်ရိ၊်မဲအီၤလၢသုးခိဉ်ကှးအ့လၢအမ့၊်ဝဲBGFသုးရှဉ်(၁၀၁၅)မ့၊်လၢဟံဉ်ဖိယီဖိတဖူဉ်အံၤ တါ်ထံဉ်ကမဉ်အဝဲသ့ဉ်လၢ အလိ၊်တါ်သ့အယိလီၤ. တါ်မၤသံဝဲဒဉ်ကမျၢ်လၢ တအိဉ်ဒီးတါ်စုက ဝဲၤတဖဉ်အံၤ မ့၊်ဝဲဒဉ်တါ်မၤဘဉ်ဒိပှၤဂ့၊်ဝိခွဲးယာ် ဒီးပှၤလၢအမၤကမဉ်တါ်တဖဉ်လၢတါ်မၤကမဉ်သဲစးသ့ဉ်တဖဉ်အံၤ ကြၢးလၢတါ်စံဉ်ညီဉ်အဝဲသ့ဉ်နှဉ်လီၤ. နာ်သက့သုးဖိလၢအပဉ်ယှာ်ပဉ်ဂီ၊် တဖဉ်တါ်တယုယိထံသ့ဉ်ညါအီၤ, တါ်တဒုးယာ်အီၤ မ့တမ့၊် တါ်တစံဉ်ညီဉ်အီၤလၢကျဲနီတဘိ လၢတါ်ဂ့၊်လၢအဖိခိဉ်တဖဉ်နီတမံၤဘဉ်.

တါ်မၤပယွဲပှၤဂ့၊်ဝိခွဲးယာ်တဖဉ် လၢကီါ်ပယီၤမ့၊်ထိဉ်ကလံၤထံးပူၤအံၤ တမ့၊်ထဲကီါ်ပယီၤပဒိဉ်သုးခိးကီါ်ဆၢ တဖုဒိၤဘဉ်.သုးဖိဉ်စုကဝဲၤအဖူဉ်အထၢအဂၤတဖဉ်မၤပယွဲစု၎်ကီးပှၤဂ့၊်ဝိခွဲးယာ်နှဉ်လီၤ.စးထိဉ်လၢလါယနူၤအါရံၤ၂၀၁၂တါ်မၤတါ်ပတုာ်တါ်ခးဝံၤအလိ၊်ခံ,KHRGဒီးနှ၊်ဘဉ်တါ်ကစိဉ်လီၤတံ၊်လီၤဆဲးတဖဉ်ဘဉ်ဃးတါ်မၤဘဉ်ဒိပှၤဂ့၊်ဝိခွဲးယာ်ဒိဉ်ဒိဉ်ကလဲာ်ပဉ်ယှာ်ဒီးကညီဂၤၤသးကရၢ(KNDO)မၤပယွဲတါ်မၢဆူဉ်မၢဆိ,,ကီါ်ပယီၤသုးမ့၊်မၤတ့၊်တါ်မၤဆါမၤပယွဲ, ကညီဒီကလှာ်တါ်ထူဉ်ဖျဲးသုးမ့၊်ဒိဉ် (KNLA) မၤပယွဲပှၤဂ့၊်ဝိခွဲးယာ်ဒီး ဒံဉ်မိ၊်ခြ၊်ထ့ဉ်ကညီတါ်ဘဉ်ဘျုးဘဉ်ဖှိဉ်သုးမ့၊်ဒိဉ်(DKBA)ခးသဝီဖိတဖဉ်နှဉ်လီၤ.တါ်တဟံးနှ၊်ဂ့၊်ဝိနီတမံၤလၢတါ်ကဃုယိထံသ့ဉ်ညါဘဉ်ဃးတါ်မၤပယွဲသ့ဉ်တဖဉ်အံၤဘဉ်ဒီးတါ်တအိဉ်ဒီးတါ်တီတြ၊်လၢတါ်မၤကမဉ်တါ်ဘျၢသဲစးတဖဉ်အံၤ အိဉ်ဝဲစ့ၤဒိဉ်မးနှဉ်လီၤ.

ကီါ်ပယီၤပဒိဉ်သုးခိးကီါ်ဆၢ (BGF) ဟံးထိဉ်ဂ့၊်ဝိလၢအလိဉ်ဝဲနီ၊်နီ၊်လၢတါ်ကဲထိဉ်သးအဆိကတၢ၊်တပတီ၊် မ့၊်ဝဲဒဉ်တါ်မၤဝဲတါ်ယုယိထံ သ့ဉ်ညါဘဉ်ဃး စီၤတါ်နိး တါ်ဂ့၊်အံၤလီၤ.နာ်သက့,ပအဲဉ်ဒိးဟ့ဉ်သဆဉ်ထိဉ်ဘဉ်သုးဖိဉ်စုကဝဲၤခဲလၢာ်လၢကဆဲးမၤဝဲဆူညါကွ၊်ကွ၊်လီၤ.ပှၤကမျၢ်အသးသမူတဖဉ်နှဉ်ထဲသိးတုၤသိးလာ်သးဒီးသုးဖိတဖဉ်အသးသမူနှဉ်လီၤ. တါ်မ့၊်ထံဉ်နှ၊်သုးတဖဉ်လဲၤကဟ်တါ်မၤကမဉ်သဲစးတါ်ဘျၢတါ်ကမဉ်နှဉ်တါ်ကဘဉ်စံဉ်ညီဉ်အီၤဖျိဖျိဖျါဖျါလၢအဘဉ်လာ်ဖိးမံသးဒီးထံကီါ်တါ်သိဉ်တါ်သီတါ်ဘျၢဒီးဟီဉ်ခိဉ်ဒီဘ့ဉ်တါ်သိဉ်တါ်သီတါ်ဘျၢနှဉ်လီၤ.

လၢတါ်နှ၊်အယိ, ဖဲ KHRG ဟ်ပနီဉ်ဝဲ ကီါ်ပယီၤသုးခိးကီါ်ဆၢ (BGF)အတါ် ဟံးဂ့၊်ဝိလၢတါ်ယုယိထံသ့ဉ်ညါဝဲတါ်မၤသံ KNLA သုးဖိတါ်ဂ့၊်အံၤ, ပဃ့ထိဉ်ခိဉ်နှ၊်လၢသုးဖိဉ်စုကဝဲၤကရ၊်ကရၢအဂၤသ့ဉ်တဖဉ်လၢကဟံးထိဉ်ဂ့၊်ဝိလၢကမျၢ်လၢအဘဉ်တါ်မၤ ဆါ မၤပယွဲအီၤ, မၤအၢမၤသီဒီးမၤသံမၤဝီအီၤတဖဉ်အဂီ၊်လၢကီါ်ပယီၤမ့၊်ထိဉ်ကလံၤထံးအပူၤနှဉ်လီၤ.

ပအဲဉ်ဒိးဟ့ဉ်ကူဉ်ဟ့ဉ်ဖးဘဉ်သုးဖိဉ်စုကဝဲၤခဲလၢာ်လၢကမၤဝဲ–

- သုးဖိလၢအမၤပယွဲပှၤဂ့၊်ဝိခွဲးယာ်တဖဉ်ကဘဉ်တါ်ဟံးထိဉ်ဂ့၊်ဝိတုၤလီၤတီၤလီၤ
- အဝဲသ့ဉ်အတါ်ယုယိထံသ့ဉ်ညါတါ်တါ်ဂ့၊်ဒီးတါ်ဘၢလာ်ဘၢကွ၊်တါ်မၤပယွဲတဖဉ်ကဘဉ်အိဉ်ဖျိဖျိဖျါဖျါ
- တါ်ကဘဉ်စံဉ်ညီဉ်ပှၤလၢအမၤကမဉ်တါ်တဖဉ်တုၤလီၤတီၤလီၤဒ်သဲစးတါ်ဘျၢအသိး